

Mijn naam is Sara en ik ben een shoptimist

Wel het zoveelste paar schoenen kopen, maar de rekeningen op de mat niet openen? Journalist en *easyspender* Sara Luijters (41) weet er alles van en het wordt voor haar de hoogste tijd om financieel volwassen te worden.

Al weken ligt er een stapel ongeopende blauwe enveloppen naar mij te staren vanaf een overvolle keukentafel. Sinds ik mijn eerste zelfstandige huurwoning betrok, twintig jaar geleden alweer, ben ik een pro in het negeren van post die eigenlijk mijn onmiddellijke aandacht verdient. Ik denk meestal: morgen, dan kijk ik ernaar. Nu moet ik écht rennen, een deadline halen, mijn dochter naar voetbal brengen, de was doen.

Na al die jaren zou ik toch beter moeten weten. Ooit kwam ik terug van een werkreisje naar Tel Aviv, waar ik in de duurste restaurants had gegeten en in de hipste clubs had gedanst. Eenmaal thuis trof ik een brief van de woningbouwvereniging aan: als ik niet onmiddellijk mijn huurachterstand van een paar maanden betaalde, zou ik zonder pardon op straat worden gezet. Schoorvoetend, maar vooral vol schaamte, moest ik mijn ouders

inschakelen om hen de flinke schuld aan de deurwaarder te laten vereffenen.

Plus de administratiekosten

De voorbeelden van mijn shoptimisme zijn legio. Ik winkel graag online, bij Asos of H&M. De rekening laat ik dan opsturen, maar die verdwijnt vaak ergens onderop een stapel - net als andere enveloppen met mijn naam erop. Tot er een herinnering komt, en ik extra kosten à tien euro of meer moet betalen. Een relatief goedkoop kledingstuk wordt zo toch nog heel prijzig. En als dat per post verstuurd jurkje net niet helemaal mooi zit, neem ik vaak niet eens de moeite om het terug te sturen om het geld terug te krijgen. Als ik eens wat geld over heb, spendeer ik dit het liefst meteen aan de Leuke Dingen des Levens. Waarom zou je sparen? Ik leef immers nu, hoe mindfull van mij! Het

enige moment in het jaar dat ik reserves opbouw, is wanneer ik een prettige som geld terugkrijg van de belastingdienst (een van de weinige voordelen van een laag inkomen...), maar ook dan staren die paar cijfers op mijn spaarrekening mij voortdurend uitdagend aan. Alsof ze met kleine stemmetjes naar me roepen 'Doe iets leuks met mij! Verwen je naasten, vertroetel jezelf. Laat je masseren, schaf die tas aan. Ga een lang weekend weg met je beste vriendin, je verdient het!' En voor ik het weet, is al het spaargeld, die toch zo rustgevende buffer, weer als sneeuw voor de zon verdwenen. Ik ben dol op geld, maar vooral om het te laten rollen. Ik houd van gul kunnen zijn, rondjes betalen in de kroeg, zomaar een cadeautje voor een vriendin kopen, mijn dochter verwennen en uit eten met mijn man. Wanneer ik mij overgeef aan een maandelijks rondje retail therapy, weet ik dat het eigenlijk slecht is ►

wat ik doe. Ik voel het in alle vezels in mijn lijf, maar toch overhandig ik mijn plastic kaartje zonder aarzelen, voor die *little black dress* of hakken nummer zoveel.

Zuinig aan na al die kaas

Laatst gingen we naar een dinertje bij vrienden thuis, ik sms'te de gastvrouw monter dat 'ik wel voor de borrel zou zorgen' en fietste linea recta naar mijn favoriete kaaswinkel, het type delicatessenzaak waar ze geen prijsstickers op de stevige stukken truffelkaas plakken en een alleraardigste jongeman je, voor je er erg in hebt, een tas vol calorieën heeft aangekletst. Op dit soort momenten denk ik pas weer helder na als ik het astronomisch hoge bedrag op het pinapparaat zie verschijnen, maar dan is er al geen weg meer terug. Morgen eten we gewoon soep, en de dag daarna ook. Prima voor de lijn trouwens, na al die kaas, hoor ik mijzelf dan denken. Vervolgens ben ik ook nog in staat om op de terugweg van het etentje

een luxe taxi via mijn smartphone te bestellen, want het hoost en stormt zo vreselijk en wie fietst daar nu vrijwillig doorheen?! Het betalen van de taxi gaat automatisch, met behulp van creditcardgegevens, dus geen centje pijn. Nou ja, over een maand.

Bergen geld voor later?!

Hoe anders is mijn partner, die in de loop van de jaren wél een flinke spaarrekening heeft opgebouwd. "Wat wil je met al dat geld doen?" vraag ik hem als we aan het einde van ons salaris weer een stukje maand over houden en op een houtje moeten bijten. "Dat geld is voor later,"

Sparen? Als ik geld over heb, spendeer ik dat het liefst aan de Leuke Dingen des Levens

zegt hij dan. Het liefst ga ik op zo'n moment stampvoeten als een klein kind. "Wat kan mij die berg geld schelen als we straks oud zijn? Dan kan ik niet meer op reis, dan hoeft er geen schoolgeld betaald te worden en hoeven we er niet meer knap uit te zien. Als ik in het bejaardentehuis zit, wil ik terugkijken op een rijk en zorgeloos leven." Waarop hij dan ontnuchterend zegt: "Liefje, zo'n bejaardentehuis hè, dat kost óók geld." Stiekem vind ik mensen die sparen gierig, of saai. Ik geniet tenminste, al leef ik de helft van de tijd in angst voor aanmaningen en blauwe enveloppen. Een pensioen bouw ik ook al niet op; mijn aandeel in de hypotheek, dát is mijn pensioen (heb ik ooit ergens opgevangen).

Vrouwen, geld en opvoeding

Toch moet ik het onder ogen zien: op financieel gebied ben ik nog even onvolwassen als op mijn achttiende en helaas ben ik de veertig reeds gepasseerd. Hoewel ik prat kan gaan op mijn (zogenoemde) zorgeloze levenshouding, zou ik soms toch liever fluitend mijn post openen. Om daarna alles keurig in ordners te steken. Die ene keer per jaar dat ik, na lang uitstellen, orde in mijn administratieve chaos schep, voel ik me altijd zo heerlijk opgeruimd. Het geeft rust en voldoening, de wetenschap dat alles is betaald en netjes is opgeborgen. Toch laat ik het altijd bij die ene keer per jaar. Waarom is dat?

Ik ga te rade bij financieel gedrags-trainer Annemarie Reintjes van *Regel 't*, een workshop die ze samen met *financial life planner* Denise Land organiseert, speciaal voor vrouwen die meer orde in hun financiële chaos willen scheppen en hun financiële zelfvertrouwen willen versterken. Want het zijn, al het feminisme

en *empowerment* van de afgelopen dertig jaar ten spijt, vooral vrouwen die een lastige relatie hebben met geld. Annemarie Reintjes: "Vrouwen maken van geld iets persoonlijks. Ze trakteren zichzelf op die veel te dure tas omdat ze vinden dat ze het verdienen, of ze belonen zichzelf met een kop koffie. Vrouwen zijn geneigd hun kop in het zand te steken uit angst voor alles wat met geld te maken heeft." Uit recent onderzoek van Maurice de Hond blijkt zelfs dat 70% van de Nederlandse vrouwen economisch niet zelfredzaam is, maar voor haar geld afhankelijk van een partner of een instantie. "Opvoeding speelt daarin een grote rol," zegt Reintjes. "Het is interessant om te kijken waar die angst en belemmeringen vandaan komen. Wat is je leukste en wat je is naaste jeugdherinnering aan geld, vragen we altijd aan onze cursisten."

Geldpersoonlijkheidstest

Ik denk na over mijn eigen financiële opvoeding. Mijn vader was de kostwinner, mijn moeder werkte parttime en regelde alle administratieve zaken. In mijn herinnering speelde geld geen rol, mijn jeugd was een zorgeloze tijd, met lange zomervakanties, tripjes naar Parijs, leuke kleren. Ik had wel bijbaantjes, maar woonde ook tot mijn twintigste thuis en kon rekenen op de onvoorwaardelijke steun van mijn ouders. Onbewust hoop ik altijd dat alles weer op zijn pootjes terecht komt en dat een ander het voor mijn oplost. Reintjes: "Het is allemaal aangeleerd gedrag dat je kunt veranderen. Onderhandelen over je salaris bijvoorbeeld: veel vrouwen vinden dat moeilijk, maar met een paar trucjes kan iedereen het."

Hoe meer grip je hebt op je leven, hoe gelukkiger je bent, wijzen psychologische onderzoeken keer op keer uit. Tot nu toe stond ik niet te juichen bij het idee om mijn geldzaken op orde te brengen. Uit de Geldpersoonlijkheidstest van econoom en NRC-columnist Erica Verdegaal komt naar voren wat ik stiekem al wist, namelijk dat ik een onvervalste Struisvogel en een Verkwister ben. De Struisvogel vindt geldzaken eng, was vroeger op school slecht in rekenen en wiskunde en gaat nu nog met een boog om geldzaken heen onder het

mom van 'Dat snap ik niet hoor!' Hij laat regelmatig rekeningen en afschriften ongeopend, verzuimt geld terug te vragen en weet nauwelijks hoeveel er binnenkomt en weer uitgaat. 'Maar tegenover buitenstaanders maskeert de Struisvogel die onwetendheid door neer te kijken op zoiets laags en oersaais als geld,' lees ik in de omschrijving. Ai. De Verkwister koopt graag alles wat direct plezier verschaft, gaat lekker shoppen om zich beter te voelen en heeft grote moeite met prioriteiten stellen en sparen voor later. Hij besteedt gewoon direct alles wat hij verdient, of meer. Ai keer twee.

Heldere adviezen

De adviezen uit de test en van *Regel 't* voor types zoals ik zijn helder. Besteed één keer per week op een vast tijdstip een half uur aandacht aan een aspect van je financiële leven dat je normaal gesproken mijdt, zoals post openen en ordenen. Stort één keer per week een vast bedrag(je) dat je kunt missen op een spaarrekening en zie één keer per week bewust af van een aankoop. Krijg je toch een koopaanval, ga dan sporten, lezen, mediteren, in het zonnetje zitten. En geef niet meer dan vijftien euro uit. Dat kan erg moeilijk zijn, maar meer zelfwaardering en extra financiële zekerheid zijn je beloning, lees ik. "Je moet niet alles in één keer op orde willen hebben," stelt Annemarie Reintjes mij gerust. "Anders ben je een hele zondag bezig met je administratie en heb je er meteen weer genoeg van voor de rest van het jaar. Open vanaf nu elke brief die op de mat valt en steek deze in een ordner met tabbladen. Houd het behapbaar. Als je je een half uur per week met je geldzaken bezighoudt, wordt het net zo normaal als tandenpoetsen. Of vergelijk het met de sportschool: vaak heb je geen zin om te gaan, maar als je eenmaal bent geweest, voel je je goed." Ik geloof het zelf bijna niet, maar ik heb mij zojuist opgegeven voor de *Regel 't*-cursus. Opeens ben ik helemaal klaar met mijn financieel onvolwassen gedrag. En ik begin vandaag, door maar vijftien euro uit te geven. En geen cent méér. Kijk voor meer informatie op: www.regel-t.nl, www.ericaverdegaal.nl

TIJD VOOR MEER GRIP OP JE FINANCIËN? 10 SIGNALLEN:

- 1 Je hebt een fantastische garderobe, maar de bank is doorgezakt en de stofzuiger is al twee jaar aan vervanging toe.
- 2 Je neemt graag dure wijn mee naar een etentje, maar moet daarna bezuinigen op je dagelijkse boodschappen.
- 3 Enveloppen met je naam erop raken zoek of worden niet geopend.
- 4 Je doet niet je best om geld terug te krijgen als je daar wel recht op hebt.
- 5 Je betaalt drankjes voor andere mensen of geeft een flinke fooi, maar moet daarna geld bij elkaar schrapen voor een busritje naar huis.
- 6 Je hebt geen pensioen, geen spaargeld, geen investeringen en geen ander inkomen dan wat je verdient.
- 7 Shoppen of een taxirit beschouw je als een beloning, maar de volgende dag durf je niet naar je bankafschriften te kijken.
- 8 Je hebt geen enkel overzicht op hoeveel er binnenkomt en uitgaat.
- 9 Je vindt mensen die sparen of weinig geld uitgeven maar saai.
- 10 Van praten over geldzaken word je nerveus en ongemakkelijk.